

Euroopan alueiden komitean päätöslauselma aiheesta ”EU:n vuoden 2018 talousarvioesityksestä”

(2017/C 306/02)

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA (AK)

- ottaa huomioon lausuntonsa monivuotisen rahoituskehityksen välitarkistuksesta.
 - ottaa huomioon Euroopan parlamentin 15. maaliskuuta 2017 antaman päätöslauselman vuoden 2018 talousarvion valmistelua koskevista yleisistä suuntaviivoista, pääluokka III – Komissio (2016/2323(BUD)).
1. on hyvillään siitä, että vuoden 2017 hyväksytyssä EU:n talousarviossa otettiin huomioon AK:n suositukset lisätä investointeja tutkimukseen, innovointiin ja infrastruktuuriin sekä varata riittävät maksusitoumus- ja maksumäärärahat nuorisotyöllisyysaloitetta varten ja lisää rahoitusta raja-alueiden puuttuvien liikenneyhteyksien rakentamiseksi ⁽¹⁾. Komitea toteaa lisäksi, että monilla aloilla AK:n pyyntöihin ei ole vielä reagoitu johtuen lähinnä EU:n talousarvion rajallisesta koosta. Kyseisillä aloilla tarvitaan kuitenkin lisätoimia.
 2. korostaa, että EU:n vuoden 2018 talousarviossa tulee osoittaa Euroopan unionille tarvittavat varat, jotta se voi vastata erityisesti muuttoliikkeeseen, turvallisuuteen, ilmastonmuutokseen sekä taloudelliseen ja sosiaaliseen elpymiseen liittyviin kiireellisiin Euroopan laajuisiin haasteisiin. Näin voidaan tuottaa konkreettista eurooppalaista lisäarvoa unionin kansalaisille.
 3. toteaa jälleen, että EU:n talousarviosta puuttuu edelleen tietynlainen joustavuus, joka mahdollistaisi vastaamisen lukuisiin ennalta arvaamattomiin tapahtumiin samanaikaisesti, ja että puute on tarkoitus korjata monivuotisen rahoituskehityksen ehdotetun väliarvioinnin yhteydessä.
 4. pitää valitettavana, että neuvostolta kesti kovin pitkään muodostaa kantansa väliarviointia koskevaan komission ehdotukseen ja että budjettivallan käyttäjä ei siksi voinut hyödyntää kaikkia komission esittämiä toimenpiteitä vuoden 2017 talousarviomenettelyssä. Komitea on kuitenkin erittäin tyytyväinen Euroopan parlamentin ja neuvoston viimein 5. huhtikuuta 2017 saavuttamaan yhteisymmärrykseen, jossa määrärahoja lisätään 6 009 miljardilla eurolla (15 % uudelleen kohdennettuja ja 85 % kohdentamattomia varoja). Määrä sisältää 3,9 miljardin euron summan, josta 2,55 miljardia euroa on varattu muuttoliikkeeseen liittyvien toimenpiteiden toteuttamiseen EU:n sisällä ja 1,39 miljardia euroa muuttoliikkeen perimmäisiin syihin puuttumiseen unionin ulkopuolella, sekä 2,1 miljardia euroa työllisyys- ja kasvutoimiin, mm. 1,2 miljardia euroa nuorisotyöllisyysaloitetta varten.
 5. pitää tervetulleena rahoituksen lisäämistä muuttoliike- ja pakolaiskriisiin vastaamiseksi vuonna 2017 ja kehottaa kasvattamaan edelleen rahastoja, joiden avulla voidaan varmistaa järjestelmälliset ja kestäväpohjaiset muuttoliikkeen hallinnan ja rajavalvonnan menettelyt. Tällaisia ovat esimerkiksi turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto (AMIF), sisäisen turvallisuuden rahasto (ISF), Euroopan sosiaalirahasto (ESR) ja Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR). Komitea toistaa pyyntönsä siitä, että paikallis- ja alueviranomaisille tarjottaisiin mahdollisuus saada suuremmin rahoitusta, joka on varattu muuttoliikkeen hallintaan ja kotouttamisen hoitoon. Lisäksi se kehottaa osoittamaan riittävästi rahoitusta vapaaehtoista paluuta varten sekä lähtömaiden auttamiseksi takaisinotettujen kansalaisten uudelleenkotouttamisessa ja pitää myös tärkeänä suuntaviivoja mahdollisten yhteisvaikutusten aikaansaamiseksi tähän tarkoitukseen varattujen rahastojen välillä.
 6. panee huolestuneena merkille, että koheesiopoliittisten ohjelmien maksumäärärahat vähenivät EU:n vuoden 2017 talousarviossa ennennäkemättömän jyrkästi ja että vain vuoden 2016 lisätalousarvio nro 4 esti vielä jyrkemman laskun. Komitea korostaa, että kaikkien asianomaisten toimijoiden on tehtävä kaikkensa täytäntöönpanon vauhdittamiseksi ja että on ensiarvoisen tärkeää taata vuodeksi 2018 riittävät maksumäärärahat, jotta suorittamattomista maksuista ei taas kertyisi sumaa. AK pitää tähän liittyen myönteisenä vuoteen 2020 ulottuvaa maksuennustetta, jonka komissio esitti monivuotisen rahoituskehityksen väliarviointia koskevassa ehdotuksessa. Komitea aikoo kartoittaa koheesiopoliittisten ohjelmien rahoituksen käyttöasteen nostamiseksi tähän mennessä sovellettuja parhaita käytäntöjä ja tiedottaa niistä budjettivallan käyttäjälle.

⁽¹⁾ Alamomentin 06 02 01 01 ”Pullonkaulojen poistaminen, rautateiden yhteentoimivuuden edistäminen, puuttuvien yhteyksien rakentaminen ja rajat ylittävien osuuskien parantaminen” maksusitoumusmäärärahoja on lisätty 82,28 miljoonalla eurolla vuoteen 2016 verrattuna.

7. tuo jälleen esiin, että maaseutualueiden kehittämiseen suunnattua EU:n rahoitustukea on lisättävä ottaen huomioon, millainen merkitys maaseutualueilla on Euroopassa. Komitea kehottaa osoittamaan välittömästi käytettävissä olevia rahoitusvaroja eurooppalaisille maataloustuottajille, joita erilaiset kriisit ovat koetelleet ⁽²⁾. Komitea korostaa, että etenkin ruokaturvan varmistamiseen liittyviä toimenpiteitä ja etupäässä meijeriteollisuudessa mutta myös liha-, hedelmä- ja vihannesaloilla vallitsevasta kriisistä kärsivien maataloustuottajien tukemista on tärkeää tehostaa.
8. kehottaa osoittamaan riittävästi varoja alueellisen yhteistyön politiikkojen vahvistamiseen, jotta voidaan varmistaa niiden panos tasapainoisen taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen kehityksen aikaansaamiseksi koko Euroopan unionissa.
9. on tyytyväinen komission ehdotukseen ESIR-rahaston voimassaoloajan jatkamisesta vuoteen 2020 saakka mutta painottaa, että yhteisvaikutuksia Euroopan rakenne- ja investointirahastojen (ERI-rahastojen) kanssa on selvennettävä ja lisättävä edelleen. Komitea muistuttaa, että ESIR 2.0:n ei ole tarkoitus korvata olemassa olevia EU:n rahastoja, ja kehottaa kirkastamaan täydentävyyssperiaatteen määritelmää sekä edistämään maantieteellistä tasapainoa kehittämällä yhä voimakkaammin alueellisia investointistrategioita ja lisäämällä investointijärjestelyjen hyödyntämistä. Komitea toistaa vastustavansa jyrkästi ESIR-rahaston jatkon rahoittamista Verkkojen Eurooppa -välineen varoista.
10. esittää, että – kuten asiakokonaisuuteen SEDEC-VI/008 kuuluvan alueiden komitean lausunnon ”EU:n vastaus väestönkehityksen haasteeseen” kohdassa 25 todetaan – EU:n olisi pyrittävä huomioimaan demografiset näkökohdat kaikilla politiikan aloilla ja sisällytettävä talousarvioonsa budjettikohtia, joiden tarkoituksena on mahdollistaa tällaisten politiikkojen ja toimien kehittäminen, sekä luotava prioriteettimekanismeja sellaisia alueita varten, joissa väestörakenteen muutoksilla on erityisen merkittäviä seurauksia.
11. kehottaa varaamaan vuodeksi 2018 riittävästi maksusitoumusmäärärahoja Horisontti 2020 -ohjelmaa varten mutta panee huolestuneena merkille, että monet sidosryhmät, pk-yritykset mukaan luettuina, eivät resurssien niukkuuden takia pysty esittämään Horisontti 2020 -hanke-ehdotuksia.
12. korostaa tarvetta lisätä COSME-ohjelman määrärahoja, jotta pk-yrityksillä olisi asialliset mahdollisuudet saada rahoitusta ja jotta voidaan edistää työpaikkojen luomista unionin alueelle.
13. on ilahtunut komission aikeista lisätä nuorisotyöllisyysaloitteen maksusitoumusmäärärahoja 500 miljoonalla eurolla. Lisäksi komitea korostaa nuorisotakuun jatkuvan kehittämisen merkitystä, sillä ohjelman avulla saavutettuja tuloksia ei vielä voida pitää täysin tyydyttävänä.
14. palauttaa mieliin, että vuonna 2018 suoritetaan Verkkojen Eurooppa -välineen ja Horisontti 2020 -ohjelman väliarviointi ja annetaan seuraavaa, yhdeksättä puiteohjelmaa koskevat ehdotukset. Koska koko prosessi kytkeytyy seuraavaa monivuotista rahoituskehystä koskeviin neuvotteluihin, komitea korostaa, että keskusteluissa on puitava monia kriittisiä, Yhdistyneen kuningaskunnan EU-eroon liittyviä kysymyksiä.
15. korostaa, että Erasmus-ohjelma on tarjonnut valtavan hyviä ratkaisuja ongelmiin, joita nuorilla on pääsyssä tarkoituksenmukaiseen yleissivistävään ja ammatilliseen koulutukseen tai työelämään. Komitea kehottaa osoittamaan riittävästi rahoitusta Euroopan solidaarisuusjoukoille. Mahdollisuuksien tarjoaminen nuorille lisätaitojen hankkimiseen työn ja vapaaehtoistoiminnan kautta hyödyttää sekä julkis- että yksityissektoria. Komitea korostaakin, että on tärkeää tehdä yhteistyötä yksityissektorin kanssa, jotta Euroopan solidaarisuusjoukkojen tapaisissa aloitteissa voidaan yhdistää julkinen ja yksityinen rahoitus ⁽³⁾.
16. korostaa, että EU:n olisi paneuduttava laaja-alaisesti ympäristönsuojelusetoumustensa täyttämiseen toteuttamalla konkreettista ja uskottavaa ilmastopolitiikkaa, joka perustuu johdonmukaiseen sääntelykehykseen ja jolla on vankka rahoitus pohja. Komitea kehottaa komissiota varaamaan vuoden 2018 talousarvioesityksessään riittävät määrärahat ja esittämään väliarvion edistymisestä vuosien 2014–2020 monivuotiseen rahoituskehykseen sisältyvässä 20 prosentin ilmastomenotavoitteessa.

⁽²⁾ AK:n päätöslauselma aiheesta ”EU:n vuoden 2017 talousarvioesitys”.

⁽³⁾ AK:n lausunto COR-2017-00851.

17. panee huolestuneena merkille, että vuoteen 2020 ulottuvat EU:n biodiversiteettitavoitteet jäävät ilman huomattavaa lisäpanostusta saavuttamatta. Komitea korostaa näin ollen, että on tärkeää ottaa luonnon monimuotoisuuden suojele huomioon EU:n talousarvion kaikissa osissa, lisätä Natura 2000 -rahoitusta nykyisen Life-ohjelman puitteissa Life-asetuksen 9 artiklan 4 kohdan nojalla ja antaa lisärahoitusta uusiin toimenpiteisiin, joita on tarkoitus toteuttaa tulossa olevan luontodirektiivien täytäntöönpanon parantamista koskevan toimintasuunnitelman puitteissa vuoteen 2020 asti. Komitea painottaa tässä yhteydessä, että ympäristölainsäädännön täytäntöönpanon arviointiin (EIR) liittyvän Euroopan komission vertaisvälineen käyttöönotto edellyttää riittäviä määrärahoja vuodeksi 2018 – niiden talousarviovarojen lisäksi, joilla jo tuetaan EU:n ympäristölainsäädännön tehokasta täytäntöönpanoa paremman sääntelyn agendan mukaisesti.
18. kannattaa Euroopan komission ehdotusta nostaa 90 prosenttiin saakka rahoitusosuutta, jolla voidaan tukea EAKR:n investointiprioriteettien puitteissa toimenpiteitä, jotka liittyvät vakavien luonnonkatastrofien ennustamiseen, ennaltaehkäisyyn ja jälkihoitoon.
19. odottaa ympäristölainsäädännön täytäntöönpanon arviointiin (EIR) liittyvän Euroopan komission vertaisvälineen käyttöönottoa vuonna 2017 ja edellyttää, että siihen osoitetaan riittävästi määrärahoja vuodeksi 2018 koskematta kuitenkaan muihin budjettikohtiin, joista tuetaan EU:n ympäristölainsäädännön täytäntöönpanoa.
20. kehottaa keskittämään yhteistyöhön varatut Euroopan naapuruuspolitiikan (ENP) rahoitusvarat asteittain hankkeiden rahoittamiseen valtiota alemmilla hallintotasoilla. Näin EU:n myöntämät rahoitusvarat voidaan mukauttaa paikallisten ja alueellisten sidosryhmien tarpeisiin.
21. korostaa, että on tärkeää hyödyntää olemassa olevien rahastojen yhteisvaikutuksia. Tällaisia rahastoja ovat esimerkiksi Turkin-pakolaisavun koordinoituväline (3 miljardia euroa), EU:n Afrikka-hätärahoisto (1,8 miljardia euroa), Syyrian kriisin johdosta perustettu Euroopan unionin alueellinen erityisrahasto (miljardi euroa) sekä muut rahoitusvälineet, joista voidaan vuosina 2016–2020 myöntää mahdollisesti aina 8 miljardia euroa kumppanuussopimusten toteuttamiseen. Mahdollisia lisäsynergioita ERI-rahastojen kanssa olisi myös tutkittava.
22. kehottaa komissiota harkitsemaan mahdollisuutta ottaa liittymisneuvotteluja käyvien maiden käyttämä paikallis-hallinnon väline (LAF) uudelleen käyttöön ja laajentaa sen soveltamisalaa ENP-maihin tiukemmin korvaussäännöin, joiden mukaan edellytyksenä on konkreettisempien ja entistä enemmän kestävyysajattelun mukaisten hankkeiden toteuttaminen.
23. kehottaa perustamaan yhteisöjen vakauttamisvälineen, jonka puitteissa voidaan valmiuksien kehittämissohjelmien avulla auttaa esimerkiksi Libyan paikallisviranomaisia parantamaan kykyään tarjota kansalaisille palveluja ja edistää aluekehitystä ja työpaikkojen luomista. Yksi tässä yhteydessä hyödyllinen väline voisi olla yhteistyössä eurooppalaisten kuntien ja alueiden kanssa hallinnoitava erityisrahasto, etenkin kun ajatellaan innovatiivisten oikeudellisten välineiden käyttöä.
24. kehottaa myöntämään rahoitusta ”alue- ja paikallisvaltuutettujen Erasmus” -aloitteen käynnistämiseksi. Aloitteen tavoitteena on parantaa valtuutettujen valmiuksia käydä vuoropuhelua ja vaihtaa parhaita käytäntöjä toisten valtuutettujen kanssa kestäväen paikallis- ja aluekehityksen edistämiseksi.
25. palauttaa mieliin budjettiin liittyvät yhtäläisten mahdollisuuksien vaatimukset ja kehottaa edistämään tätä periaatetta kautta linjan vuoden 2018 talousarviossa.
26. korostaa, että sukupuolinäkökulma on tuotava selkeästi esiin EU:n vuoden 2018 talousarviossa niin, että noudatetaan eurooppalaisen yhteiskuntamallin perustana olevia miesten ja naisten tasa-arvon edistämisen periaatteita.
27. antaa komitean puheenjohtajan tehtäväksi toimittaa tämä päätöslauselma komissiolle, Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle ja Eurooppa-neuvoston puheenjohtajalle.

Bryssel 12. toukokuuta 2017.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*
Markku MARKKULA